

Pitkyn ja Näkövammaisten liiton webinaari 11.1.2023 materiaali

Julkinen sektori ja saavutettavuus

- Puutteita edelleen
- Selosteita ei ole päivitetty
- Lomakkeita ei ole vielä muunnettu verkkolomakkeiksi
- Tarjolla olevat lomakkeet asiointiin PDF, Word lomakkeet ja tiedostot eivät täytä saavutettavuusvaatimuksia

Tyypilliset saavutettavuusongelmat

- Matalakontrastinen teksti
- Tyhjät linkit eli linkit, joista puuttuu tekstikuvaus
- Tyhjät painikkeet
- Verkkolomakkeesta puuttuu nimilaput elementeistä
- Kuvista puuttuu vaihtoehtoinen teksti tai kuvia ei ole merkitty koristeellisiksi
- Kompleksinen käyttöliittymä

Esteettömyys- ja saavutettavuusvaatimukset

Nykyhetki

Digipalvelulaki edellyttää julkista sektoria ja osaa yksityisen ja kolmannen sektorin organisaatioista noudattamaan saavutettavuusvaatimuksia. Tulee täyttää Web Content Accessibility Guidelines 2.1 A- ja AA-tason kriteerit.

Tulossa

Seuraavien tuotteiden ja palvelujen tulee olla esteettömiä ja saavutettavia:

- Tietokoneet ja niiden käyttöjärjestelmät
- Itsepalvelupäätteet, kuten maksupäätteet, pankki- ja lippuautomaatit
- Älypuhelimet
- Audiovisuaalisen median palveluihin pääsyyn käytettävät laitteet, kuten digiboksi, digi-tv
- Sähköisten kirjojen lukemiseen tarkoitetut laitteet
- Tietoliikenne- ja viestintäpalvelut
- Liikenteeseen liittyvät palvelut, kuten verkkosivustot ja mobiilisovellukset, sähköiset matkaliput ja niiden ostaminen, reaaliaikaiset matkustustiedot
- Kuluttajapankkipalvelut
- Sähköiset kirjat ja niiden käyttämiseen tarkoitetut ohjelmistot
- Verkkokauppa

Säännösten soveltaminen alkaa 28.6.2025. Tämän jälkeen markkinoille tulevien tuotteiden ja palvelujen tulee olla esteettömyysvaatimusten mukaisia.

Miten voisimme edistää saavutettavuusosaamista ja saavutettavien systemien kehittämisen kulttuuria?

- Palkataan saavutettavuusvastaava, joka edistää saavutettavuutta organisaatiossa
- Jokaisella vastuu saavutettavuudesta, määritetään saavutettavuus osaksi työtehtäviä
- Saavutettavuus osa vaatimusmäärittelyjä, definition of done, projektien jokainen vaihe, testaus läpi projektin

Testaus osaksi prosesseja

Testaa projektin eri vaiheissa.

Projektin vaiheista riippuen käytetään jotakin seuraavista testaustavoista:

- Manuaalinen testaus
 - Näppäimistöllä testaaminen
 - Ruudunlukijaohjelmalla testaaminen
- Automaattinen testaus
- Testaus, jossa arvioidaan työryhmänä saavutettavuutta
- Loppukäyttäjien kanssa testaaminen

Linkkejä

Digipalvelulaki ja saavutettavuusvaatimukset

Tietoa digipalvelulaista ja saavutettavuusvaatimuksista: [Digitaaliset palvelut saavutettaviksi \(Saavutettavuusvaatimukset\)](#)

AVI ja yhteistyö yritysten kanssa: [Saavutettavuusvalvonnan yksikkö syventää yhteistyötä saavutettavuuspalveluita tarjoavien yritysten kanssa \(Saavutettavuusvaatimukset\)](#)

Esteettömyysdirektiivi

Tietoa esteettömyysdirektiivistä: [Esteettömyysdirektiivi \(Sosiaali- ja terveysministeriö\)](#)

Saavutettavuusohjeita

Ohjeita ja vinkkejä verkkosisältöjen saavutettavuuteen: [Saavutettavasti.fi](#)

Ohjesivusto kaikille saavutettavasta ja esteettömästä julkaisemisesta kiinnostuneille: [Julkaise Kaikille](#)

Ruudunlukuohjelma

- NVDA:n näppäinkäyttöohje: [NVDA näppäinkomennot \(Ohjepankki\)](#)
- Ruudunlukuohjelma: [NVDA screen reader \(NVAccess\)](#)

Testausohjeita

Ohjeita miten testata ruudunlukuohjelmalla: [Test with a Screen Reader \(WebAIM\)](#)

Työkaluja automaattiseen testaukseen:

- Työkalu: [WAVE Browser Extensions \(WebAIM\)](#)
- Ohje: [Test with WAVE \(WebAIM\)](#)
- Työkalu: [Lighthouse \(Chrome Developers\)](#)

Ohjeita kontrastin tarkistukseen:

[Contrast and Color Accessibility - Understanding WCAG 2 Contrast and Color Requirements \(WebAIM\)](#)

Työkalu:

[Contrast Checker \(WebAIM\)](#)

Yhteystiedot

Terhi Manninen, saavutettavuusasiantuntija, terhi.manninen@nkl.fi

Iiro Nummela, palvelupäällikkö, iiro.nummela@nkl.fi

Ville Lamminen, digitalisaatioasiantuntija, ville.lamminen@nkl.fi

Verkkosivut: www.näkövammaistenliitto.fi

Tapahtumia liitossa: [Tapahtumat \(Näkövammaisten liitto\)](#)